

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Підручники та посібники:

1. Ганжа ІМ, Коваленко ВМ, Лисенко ГІ, Свінціцький АС. Ревматологія. К.: Здоров'я. 1996:304.
2. Дядык АИ, Багрий АЭ. Системная красная волчанка: патофизиология, диагностика, поражение органов и систем, патогенетическая терапия. Донецк. 2003:463.
3. Журавльова Л, Олійник М, Сікало Ю, Федоров В. Основи діагностики та лікування захворювань суглобів. Медкнига. 2020:272.
4. Казимирко ВК, Флегонтова ВВ, Гаврилин ВА, Пилькевич НБ. Гранулематозные болезни (Учебное пособие для врачей в вопросах и ответах). Луганск. 2009:420.
5. Казимирко ВК, Коваленко ВН, Флегонтова ВВ. Инволюционный остеоартроз и остеопороз. Донецк: Издатель Заславский А.Ю. 2011:724.
6. Казимирко ВК, Коваленко ВН, Мальцев ВИ. Остеопороз: патогенез, клиника, профилактика и лечение. К.: Морион. 2007:160.
7. Казимирко ВК, Мальцев ВИ. Первичный (возрастзависимый, инволюционный) остеоартроз. К.: Морион. 2006:176.
8. Коваленко ВМ, Шуба НМ. Номенклатура, класифікація, критерії діагностики та принципи лікування ревматичних хвороб. Київ. 2004:156.
9. Коваленко ВМ, Шуба НМ. Практичні навички в ревматології Навчальний посібник. К.: Морион. 2008:255.
10. Коваленко ВН, Борткевич ОП. Остеоартроз: практическое руководство. 2-е издание переработанное и дополненное. К.: Морион. 2005:592.
11. Коваленко ВН, Несукай ЕГ. Некоронарогенные болезни сердца. Практическое руководство. К.: Морион. 2001:480.
12. Коваленко ВМ. Ревматичні хвороби. Класифікація, стандарти діагностики та лікування. Київ. 2021:399.
13. Коваленко ВМ, Шуба НМ Національний підручник з ревматології. Київ. 2013:672.
14. Коваленко ВМ, Гарміш ОО. Глюкокортикоїди при ревматичних захворюваннях. Київ. 2020:63
15. Коваленко ВМ, Шуба НМ. Клініко-діагностичне значення імунологічних тестів при ревматичних хворобах. ТОВ «Прометей». 2017:105.
16. Коваленко ВМ, Рекалов ДГ, Яцишин РМ, Головач ІЮ, Станіславчук МА, Тер-Вартаньян СХ, Єгудіна ЄД. Системний червоний вовчак. Київ. 2020:74.
17. Популях М, Герасименко С, Скляренко Є, Гайко Г, Бруско А, Герасименко А, Вовченко А Анкилозирующий спондилит. Болезнь Бехтерева. Киев: Медкнига. 2008:144.
18. Приступи ЛН, Фадєєвої ГА. Ревматологія. Навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет. 2019:235.
19. Солейко ОВ, Рикало НА, Осипенко ІП, Солейко ЛП. Синдром недиференційованої дисплазії сполучної тканини: від концепції патогенезу до стратегії лікування. Вінниця. Нова Книга. 2014:168.
20. Свінціцький АС. Діагностика та лікування ревматичних захворювань: навчальний посібник. Медкнига. 2017:372.
21. Яременко ОБ. Практическая ревматология, современные акценты. Справочник врача «Практическая ревматология, современные аспекты». К:ООО Библиотека «Здоровье Украины». 2015:536.
22. Suhny A, Achenbach S. CT and MR in Cardiology. Elsevier Health Sciences. 2019:705.

23. AAOS (Author). AAOS Essentials of Musculoskeletal Care. 2021:1300.
24. Anthony A, James R. Neuromuscular Disorders. 2008:788.
25. Anthony A, James R. Neuromuscular Disorders, 2nd Edition. 2015:960.
26. Anthony F, Carol L. Harrison's Rheumatology, Fourth Edition (Harrison's Specialty). 2016:368.
27. Brian FM. Rheumatology, an issue of medical clinics of North America (The Clinics: Internal Medicine) Kindle Editio. 2021:400.
28. Edward JS. Primary Care of Musculoskeletal Problems in the Outpatient Setting. 2014:359.
29. John HK, John HS, Leslie JC, Patience HW. Primer on the Rheumatic Diseases. 2007:740.
30. Jon AJ. Fundamentals of Musculoskeletal Ultrasound (Fundamentals of Radiology). 2017:472.
31. Karen L, Aliza L. Rheumatology Board Review. 2014:224.
32. Maripat C. Pain in Rheumatic Diseases, an issue of rheumatic disease clinics of North America. Volume 47-2. 2021:240
33. Maria G. Washington Manual Rheumatology Subspecialty Consult . 2020:408.
34. Maleki M, Azin A and Majid H. Practical cardiology. 2017:400.
35. Paul S, Francesca B, Gustav B, Justin M, Matthew M. Musculoskeletal Imaging: A Core Review 2nd Edition. 2020:253.
36. Richard AW, Philip C, Chris D, Helen F, John I, Ulf M. Oxford Textbook of Rheumatology. 2013:1552.

Протоколи:

37. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 11.04.2014 № 263 Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації «Ревматоїдний артрит».
38. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 22 жовтня 2012 року № 832 "Про затвердження уніфікованого клінічного протоколу медичної допомоги дітям, хворим на ювенільний артрит".
39. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.10.2006 № 676 із змінами та доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 квітня 2014 року № 263 Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим із анкілозивним спондилоартритом (хворобою Бехтерева) (АС).
40. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.10.2006 № 676 із змінами та доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 квітня 2014 року № 263 Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим із васкулітом Шенлейн-Геноха (геморагічний васкуліт, пурпура Шенлейна –Геноха) (ВШГ).
41. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.10.2006 № 676 із змінами та доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 квітня 2014 року № 263 Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим із вузликівим поліартеріітом (ВП).
42. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.10.2006 № 676 із змінами та доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 квітня 2014 року № 263 Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим із гострою ревматичною лихоманкою (ревматизмом).

43. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.10.2006 № 676 із змінами та доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 квітня 2014 року № 263 Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим із облітеруючим тромбангітом (хворобою Вінівартера-Бюргера).
44. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.10.2006 № 676 із змінами та доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 квітня 2014 року № 263 Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим із остеоартрозом (ОА).
45. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.10.2006 № 676 із змінами та доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 квітня 2014 року № 263 Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим із остеопорозом.
46. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.10.2006 № 676 із змінами та доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 квітня 2014 року № 263 Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим із подагрою.
47. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.10.2006 № 676 із змінами та доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 квітня 2014 року № 263 Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим із псоріатичним артритом.
48. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.10.2006 № 676 із змінами та доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 квітня 2014 року № 263 Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим із реактивними артритами.
49. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.10.2006 № 676 із змінами та доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 квітня 2014 року № 263 Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим із ревматоїдним артритом (РА).
50. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.10.2006 № 676 із змінами та доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 квітня 2014 року № 263 Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим із синдромом Рейтера (хвороба Рейтера, уретро-окуло-синовіальний синдром).
51. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.10.2006 № 676 із змінами та доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 квітня 2014 року № 263 Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим із системним червоним вовчком.
52. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.10.2006 № 676 із змінами та доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 квітня 2014 року № 263 Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим із системною склеродермією (ССД).
53. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20.04.2021 № 771 Протокол надання реабілітаційної допомоги пацієнтам з коронавірусною хворобою (COVID-19) та реконвалесцентам.
54. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 02.04.2020 року № 762 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 13 травня 2021 року № 930) Протокол "Надання медичної допомоги для лікування коронавірусної хвороби (COVID-19)".

55. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 05.06.2019 №1269 Новий клінічний протокол «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап».

Рекомендації Європейської антиревматичної ліги (EULAR):

56. James M Gwinnutt, Maud Wiczorek, Andra Balanescu, Heike A Bischoff-Ferrari et al. 2021 EULAR recommendations regarding lifestyle behaviours and work participation to prevent progression of rheumatic and musculoskeletal diseases *Annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First: 08 March 2022. DOI: 10.1136/annrheumdis-2021-222020.
57. George C Drosos, Daisy Vedder, Eline Houben, Laura Boekel et al. EULAR recommendations for cardiovascular risk management in rheumatic and musculoskeletal diseases, including systemic lupus erythematosus and antiphospholipid syndrome *Annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First: 02 February 2022. DOI: 10.1136/annrheumdis-2021-221733.
58. EULAR recommendations for the management and vaccination of people with rheumatic and musculoskeletal diseases in the context of SARS-CoV-2: the November 2021 update *Annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First: 23 February 2022. DOI: 10.1136/annrheumdis-2021-222006.
59. Alessia Alunno, Aurélie Najm, Pedro M Machado, Heidi Bertheussen et al. 2021 update of the EULAR points to consider on the use of immunomodulatory therapies in COVID-19 *Annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First: 07 October 2021. DOI: 10.1136/annrheumdis-2021-221366.
60. György Nagy, Nadia M T Roodenrijs, Paco M J Welsing, Melinda Kedves et al. EULAR points to consider for the management of difficult-to-treat rheumatoid arthritis *Annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First: 18 August 2021. DOI: 10.1136/annrheumdis-2021-220973.
61. Elena Nikiphorou, Eduardo José Ferreira Santos, Andrea Marques, Peter Böhm et al. 2021 EULAR recommendations for the implementation of self-management strategies in patients with inflammatory arthritis *Annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First: 07 May 2021. DOI: 10.1136/annrheumdis-2021-220249.
62. Jacqueline Uson, Sebastián Cruz Rodriguez-García, Raul Castellanos-Moreira, Terence W O'Neill et al. EULAR recommendations for intra-articular therapies *Annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First: 25 May 2021. DOI: 10.1136/annrheumdis-2021-220266.
63. Annelies Boonen, Polina Putrik, Mary Lucy Marques, Alessia Alunno et al. EULAR Points to Consider (PtC) for designing, analysing and reporting of studies with work participation as an outcome domain in patients with inflammatory arthritis *Annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First: 08 April 2021. DOI: 10.1136/annrheumdis-2020-219523.
64. György Nagy, Nadia MT Roodenrijs, Paco MJ Welsing, Melinda Kedves et al. EULAR definition of difficult-to-treat rheumatoid arthritis *Annals of the Rheumatic Diseases* 2021;80:31-35 First published October 1, 2020.
65. Francisca Sivera, Alessia Alunno, Aurélie Najm, Tadej Avcin et al. EULAR Points to Consider for the assessment of competences in rheumatology specialty training *Annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First: 11 August 2020. DOI: 2021;80:65-70.
66. Lisa Edelaar, Elena Nikiphorou, George E Fragoulis, Annamaria Iagnocco et al. 2019 EULAR recommendations for the generic core competences of health professionals in rheumatology Convenor: Thea Vliet Vlieland *Annals of the Rheumatic Diseases* 2020;79:53-60 First published August 9, 2019.

67. Robert BM Landewé, Pedro M Machado, Féline Kroon, Hans WJ Bijlsma et al. EULAR provisional recommendations for the management of rheumatic and musculoskeletal diseases in the context of SARS-CoV-2 *annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First: 05 June 2020. DOI: 10.1136/annrheumdis-2020-217877.
68. Laure Gossec, Xenofon Baraliakos, Andreas Kerschbaumer, Maarten de Wit et al. EULAR recommendations for the management of psoriatic arthritis with pharmacological therapies: 2019 update *annals of the Rheumatic Diseases* 2020; 79 680-682 Published Online First: 20 May 2020. DOI: 10.1136/annrheumdis-2020-217236.
69. M. Kostine, A. Finckh, C.O. Bingham, K. Visser et al. EULAR points to consider for the diagnosis and management of rheumatic immune-related adverse events due to cancer immunotherapy with checkpoint inhibitors *annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First: 23 April 2020. DOI: 10.1136/annrheumdis-2020-217139.
70. Antonis Fanouriakis, Myrto Kostopoulou, Kim Cheema, Hans-Joachim Anders et al. 2019 Update of the Joint European League Against Rheumatism and European Renal Association - European Dialysis and Transplant Association (EULAR/ER-EDTA) recommendations for the management of lupus nephritis *annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First: 27 March 2020. DOI: 10.1136/annrheumdis-2020-216924.
71. Josef S Smolen, Robert B M Landewé, Johannes W J Bijlsma, Gerd R Burmester et al. EULAR recommendations for the management of rheumatoid arthritis with synthetic and biological disease-modifying antirheumatic drugs: 2019 update *annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First: 22 January, 2020. DOI: 10.1136/annrheumdis-2019-216655.
72. Manuel Ramos-Casals, Pilar Brito-Zerón, Stefano Bombardieri, Hendrika Bootsma et al. EULAR recommendations for the management of Sjögren's syndrome with topical and systemic therapies *annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First: 31 October 2019. DOI: 10.1136/annrheumdis-2019-216114.
73. Aurélie Najm, Elena Nikiphorou, Marie Kostine, Christophe Richez et al. Points to consider for the development, evaluation and implementation of mobile health applications for self-management in patients with rheumatic diseases first published September 13, 2019, *RMD Open* 2019;5:e001014. DOI: 10.1136/rmdopen-2019-001014.
74. Victoria Furer, Christien Rondaan, Marloes W Heijstek, Nancy Agmon-Levin et al. 2019 update of EULAR recommendations for Vaccination in Adult Patients with Autoimmune Inflammatory Rheumatics *annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First : August 14, 2019. DOI: 10.1136 / annrheumdis-2019 to 215,882.
75. Bernhard Hellmich, Ana Agueda, Sara Monti, Frank Buttgerit et al. 2018 Update of the EULAR recommendations for the management of large vessel vasculitis *annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First: 03 July 2019. DOI: 10.1136 / annrheumdis-2019-215672.
76. Maria G Tektonidou, Laura Andreoli, Marteen Limper, Zahir Amoura et al. New: EULAR recommendations for the management of antiphospholipid syndrome in adults *annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First: 15 May 2019. DOI: 10.1136 / annrheumdis-2019-215213.
77. Antonis Fanouriakis, Myrto Kostopoulou, Alessia Alunno, Martin Aringer et al. New: 2019 update of the EULAR recommendations for the management of systemic lupus erythematosus *annals of the Rheumatic Diseases* Published Online First: 29 March 2019. DOI: 10.1136 / annrheumdis-2019-215089.
78. Margreet Kloppenburg, Féline PB Kroon, Francisco J Blanco, Michael Doherty et al. 2018 update of the EULAR recommendations for the management of hand osteoarthritis *annals of*

the Rheumatic Disease 2018; DOI: 10.1136/annrheumdis-2018-213826. Published online first: 28 August 2018.

79. Gulen Hatemi, Robin Christensen, Dongsik Bang, Bahram Bodaghi et al. 2018 update of the EULAR Recommendations for the management of Behçet's syndrome annals of the Rheumatic Diseases 2018; DOI: 10.1136/annrheumdis-2018-213225. Published online first: 6 April 2018.

80. Christian Dejaco, Sofia Ramiro, Christina Duftner, Florent L Besson et al. EULAR Recommendations for the use of imaging in large vessel vasculitis in clinical practice annals of the Rheumatic Diseases 2018; DOI: 10.1136/annrheumdis-2017-212649. Published online first: 22 January 2018.

Журнали:

1. Український ревматологічний журнал
2. The Journal of Rheumatology
3. The Journal of Rheumatic Diseases
4. Rheumatology
5. Journal of Clinical Rheumatology

Сайти:

1. <https://rheumacongress.org.ua/>
2. <https://rheumahub.org.ua/>
3. <http://www.rheumatology.kiev.ua>
4. <https://health-ua.com/category/revmatologia>
5. <https://esor.eular.org/>
6. <http://www.straghesko.kiev.ua/>
7. <http://www.webcardio.org/>
8. guidelines.moz.gov.ua
9. <http://inmeds.com.ua/> – веб-ресурс «Єдиний медичний простір»
10. <http://clinicalevidence.bmj.com>
11. <http://mon.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України
12. <http://www.bnf.fr/> – Національна бібліотека Франції
13. <http://www.ddb.de/> – Німецька електронна бібліотека
14. <https://www.ama-assn.org/> АМА (American Medical Association)